

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету _____

_____ Юлія ГАРКАВЕНКО

«30» серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.5 Історія української журналістики

шифр із ОПП

і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань 06 Журналістика

спеціальність Журналістика

освітня програма Журналістика

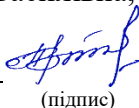
рік набору 2023 /2024 форма навчання денна 3 роки 10 місяців

вид дисципліни _____ обов'язкова _____

Розробник Темченко Лілія Василівна, доцент кафедри ММК, доцент

Погоджено гарант ОП _____

(підпис)

Лілія ТЕМЧЕНКО

(ім'я та прізвище)

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри масової та міжнародної комунікації
Протокол від «15 » червня 2023 року № 12

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету систем і засобів масової
комунікації

Протокол від « 30» серпня 2023 року №1

Дніпро
2023

1. Мета дисципліни : набути знання щодо загальних тенденцій розвитку української преси з урахуванням суспільно-політичних умов її існування; основних та визначальних ідейно-концептуальних засад української преси; творчості найвідоміших публіцистів;

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за ОП:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності. СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК07. Здатність використовувати вітчизняний і світовий досвід у галузі соціальних комунікацій.

СК08. Здатність використовувати професійно-профільні знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, а також комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів і провадження ефективної медіадіальності.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Історія української журналістики» відкриває цикл дисциплін з історії журналістики.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	Опанування досвіду інформаційного впливу на суспільство, зокрема засобів масової інформації	<p>ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.</p> <p>ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.</p> <p>ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.</p> <p>ПР20. Застосовувати знання у передовому вітчизняного і зарубіжного досвіду створення медійного продукту, використовувати певні методи та прийоми у власній практичній діяльності.</p>	T.1.1 – T.1.7
2	Уміння зіставляти акти та події з історії української журналістики між собою та аналогічними явищами; застосовувати набуті навички для виконання самостійного творчого дослідження історії місцевої преси.	<p>ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.</p> <p>ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.</p> <p>ПР19. Використовувати набуті знання в умовах динамічності сучасного мультимедійного продукту; застосовувати практичні рекомендації у процесі створення професійного та конкурентного продукту для масмедіа.</p>	T.1.5 T.1.7
3	Застосування знань з історії журналістики в професійній діяльності з метою створення інформаційного продукту	<p>ПР19. Використовувати набуті знання в умовах динамічності сучасного мультимедійного продукту; застосовувати практичні рекомендації у процесі створення професійного та конкурентного продукту для масмедіа.</p> <p>ПР20. Застосовувати знання у передовому вітчизняного і зарубіжного досвіду створення медійного продукту, використовувати певні методи та прийоми у власній практичній діяльності.</p>	T.1.2— T.1.7

		ПР21. Знати особливості сучасної медіасистеми та адоптувати інформаційний продукт під запити та функції певного її елементу.	
--	--	--	--

4. Структура навчальної дисципліни.

Форма навчання денна

1 семестр

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
семестр						
Розділ 1.						
1	Тема 1.1 Методологічні проблеми історії української журналістики. Періодизація.	2	2			2
2	Тема 1.2 Преса Східної України XIX ст.	2	6			14
3	Тема 1.3 Формування журналістської системи на західноукраїнських землях (кінець XIV- XIX ст.)	2	6			14
4	Тема 1.4 Українська журналістика XX століття.	4	6			14
5	Тема 1.5 Преса Катеринославщини періоду національно-визвольних змагань	2	2			6
6	Тема 1.6 Українська преса за межами України	2	2			6
7	Тема 1.7 Становлення національної системи ЗМК (кінець XX ст. й по сьогодні)	2	8			16
Всього		16	32			72

Тематика практичних занять

№ Темі	Тематика (назва) практичного / семінарського / лабораторного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Розділ 1.			
Тема 1.1	Методологічні проблеми історії української журналістики. Періодизація.	2	1,4 додаткова 4,7,10,11
Тема 1.2	Преса Східної України XIX ст.	14	1,6,8 додаткова 2,3,4,8
Тема 1.3	Формування журналістської системи на західноукраїнських землях (кінець XIV- XIX ст.)	14	1, 4, 6,7
Тема 1.4	Українська журналістика XX століття.	14	1,2,3, 4, 6,7 додаткова 1 -13, 22,23
Тема 1.5	Преса Катеринославщини періоду національно-визвольних змагань	6	1, 8 Додаткова 1
Тема 1.6	Українська преса за межами України	6	1, 2, 4, додаткова 1,5,9

Тема 1.7	Тема 1.7 Становлення національної системи ЗМК (кінець XX ст. й по сьогодні)	16	5 Додаткова 14-21
Всього годин		72	-

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1.	Методологічні проблеми історії української журналістики. Періодизація.	2	1,4 додаткова 4,7,10,11
2.	Преса Східної України XIX ст.	14	1,6,8 додаткова 2,3,4,8
3.	Формування журналістської системи на західноукраїнських землях (кінець XIУ- XIX ст.)	14	1, 4, 6,7
4.	Українська журналістика XX століття.	14	1,2,3, 4, 6, 7 додаткова 1 -13, 22,23,24
5	Преса Катеринославщини періоду національно-визвольних змагань	6	1, 8 Додаткова 1
6.	Українська преса за межами України	6	1, 2, 4, додаткова 1,5,9
7	Становлення національної системи ЗМК (кінець XX ст. й по сьогодні)	16	5 Додаткова 14-21
Всього годин		72	-

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	60-63
		0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Опитування-бесіда за темами практичних робіт (теми 1-6) + кмп	за розкладом практичних занять, КМР - останній тиждень семестру	25 5
Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи (есе, виступ, презентація за темою дослідження)	2, 4, 6, 8, 10, 12,	30
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		60

Захист курсової роботи / проєкту :

Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Захист курсової роботи / проєкту	--	--

Семестровий контроль:

Форма оцінювання	Максимальна кількість балів
Іспит	40

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
Опанування тем практичних робіт+кпр	
Бали	Критерій
враховується: • ступінь глибини розуміння та засвоєння досліджуваного питання; • обґрунтованість, логічність, послідовність викладення досліджуваного питання.	
1 бал «незадовільно»	Здобувач дає неправильні або дуже неповні відповіді на запитання; демонструє часткове розуміння термінів та повну відсутність аргументації власної думки; відсутня здатності до репродуктивного застосування знань.
2-3 бали «задовільно»	Здобувач дає неповні відповіді на запитання; відсутня ґрунтовна аргументація власної думки.
4 бали «добре»	Здобувач дає відповіді не на всі запитання, іноді відповіді фрагментарні; аргументація власної думки не завжди доведена; наявне репродуктивне застосування знань.
5 балів «відмінно»	Здобувач надає повні та ґрунтовні відповіді на всі запитання за темами практичних робіт; демонструє вміння визначати головне та другорядне; вдало аргументує власну думку.
Есе, виступ, презентація	
Бали	Критерій
враховується: • систематизованість та обґрунтованість підбраного матеріалу; • логічність, послідовність та зрозумілість викладення матеріалу; • вміння узагальнювати, виокремлювати, порівнювати; • вміння запроваджувати результати власних досліджень у навчальний процес.	
0 балів “незадовільно”	Здобувач або не виконав завдання або підібрав матеріал, що повністю не відповідає темі.
1-2 бали «задовільно»	Здобувач не розкрив тему, деталізація відсутня, доповідь не супроводжена презентацією.
3 бали	Здобувач підготував презентацію, використав технологічне забезпечення, але не зміг

«задовільно»	викласти матеріал послідовно та логічно, доповідь не була цілісною. Під час доповіді трапляються лексичні, граматичні та стилістичні помилки.
4 бали «добре»	Здобувач підготував доповідь та її наочне забезпечення, матеріал був підібраний вдало, але не завжди простежувалася здатність здобувача підкреслити головне. Під час доповіді трапляються лексичні, граматичні та стилістичні помилки.
5 балів «відмінно»	Здобувач забезпечив вдале наочне забезпечення доповіді. Матеріал було викладено логічно й послідовно з виокремленням головних аспектів. Зауважень до мови немає.

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання: лекції, практичні

- інтерактивне навчання (активне залучення здобувача вищої освіти до навчального процесу під час дискусій, бесід);

- наочні методи (презентації);

- практичні методи (виконання практичних робіт);

- контекстне навчання (інтеграція результатів різних видів діяльності здобувача вищої освіти – навчальної, наукової і практичної – та їх використання під час виконання самостійного наукового дослідження);

- методи аналітичного та критичного мислення – інтелектуальна діяльність здобувача, спрямована на вирішення конкретного завдання, а також спосіб підходу до проблеми, що дозволяє виявити приховані проблеми і прийняти правильне рішення;

- самостійне навчання (опанування завдань для самостійної роботи у результаті аналізу та переосмислення рекомендованої навчальної та наукової літератури).

Інструменти та обладнання:

Мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення:

MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint, MS SharePoint, Zoom.

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Животко А. Історія української преси /А. Животко; упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та прим. М. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
2. З.Владимиров В.М. **Історія української журналістики (1917-1991)** Навч. посіб. — К. : МАУП, 2007. — 174 с.
3. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К.: Дослідн. центр історії укр. преси, 1999. – 448 с.
4. Михайлин І. Історія української журналістики ХІХ ст.: підручник. К.:2003. 719 с.
5. Костилева С.О. Друковані засоби масової комунікації України 1986 -2000: Історія, становлення, тенденції розвитку. К., 2001.- 316 с.
6. Різун В.В., Трачук Т.А. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства. Монографія. К.: Київ. нац. ун-т ім. Т араса Шевченка, 2005. 232 С.
7. Українська преса: хрестоматія у 2 т. / за ред. д-ра філол. наук, проф. М. Ф. Нечиталука. – Л., 1999 – 2002.
8. Школьна, О. Д. Становлення та розвиток системи періодичної преси Катеринославської губернії 1838-1917 рр. [Текст] : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / О. Д. Школьна. – К.: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики, — 1997. — 17с.

Додаткова:

1. Безсмертний В.Українська журналістика та її воєнний сегмент: учора, сьогодні, завтра,-К.:Ліра, 2019.- 200 с.
2. Богуславський, О. Інформаційно-пресова діяльність Центральної Ради та українських урядів 1917 – 1920 років. Запоріжжя, 2003. – 236 с.
3. Винниченко В. Відродження нації. Київ; Молодь. 1990. Ч. 1. 170 с.
4. Георгієвська В. Преса політичних партій України (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.): від витоків до сьогодення : монографія. – Київ : Талком, 2018. – 270 с.
5. Горевалов С. Військова журналістика України в національно-визвольних змаганнях. Л., Вид-во від-ня військової підготовки ДУ «Львівська політехніка», 1997. – 230 с.

6. Дзюба, І. Інтернаціоналізм чи русифікація/ І. Дзюба. – К.: Вид. дім “КМ Akademia”, 1998. – 276 с.
7. Дорошенко Д. Євген Чикаленко. Його життя і громадська діяльність / Передм. Любомира Белея. Кн. І. — Ужгород: Гражда, 2008. — 224 с.
8. Журналісти і незалежність. Спогади. Свідчення. Документи / авт.- уклад. Юрій Бондар. – Київ : ВЦ «Академія», 2020. – 400 с. ISBN 978- 966-580-606-6
9. Кіпіані В. «Український вісник» з підпілля. П'ятнадцять років тому В'ячеслав Чорновіл відкрив еру незалежного друку // Укр. правда. – 2002. – 21 серп.
10. Історія української преси : хрестоматія / упор., авт. іст.-біогр. нарисів та прим. О. Г. Мукомела. – К.: Наша культура і наука, 2001. – 352 с.
11. Обертас О. Термін «самвидав» походження і значення / О. Обертас // Дивослово. –2003. – № 8. –С. 6 – 8.
12. Сидоренко Н. М. Національно-духовне самоствердження: в 3 ч. Ч. 1. Українська таборова періодика часів Першої світової війни / Н. М. Сидоренко . – К.: Дослідн. центр історії укр. преси, 1999. – С.155 – 184.
13. Петлюра, С. Статті / С. Петлюра. – К., 1993. – 341 с.
14. Темченко Л., Бучарська І. “Старі-нові” урбаніми в комунікативному просторі Дніпра: до проблеми рецепції//Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації.2021.№2 (46), №4(48). С.139-147.DOI: 10.32840/cpu2219-8741/2021.4(48).29
15. Лілія Темченко, Ірина Бучарська. Медійний складник сучасної літературної критики. Вісник національного університету «Львівська Політехніка». Серія «Журналістика». № 1 (3) 2022. С. 89-98. DOI: <https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089>
16. Темченко Л.В. , Бучарська І. С. Світоглядна публіцистика: від збірки «Нерви ланцюга» (2003) до Zbruc-есеїстики. Держава і регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2021. № 2 (46). С. 63–70. DOI<https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741>
17. Темченко Л В. Урбаністичні медіапрактики: європейський та український досвід[Електронний ресурс] // [Communications and communicative technologies](https://doi.org/10.15421/292012). - 2020. - Вип. 20. - С. 80-87. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cctech_2020_20_14. DOI: <https://doi.org/10.15421/292012>.
18. Темченко Л. Особливості сучасного подорожнього нарисів у суспільно-політичних тижневиках[Електронний ресурс] / Л. Темченко// [Вісник Львівського університету](https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089). Серія : [Журналістика](https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089). - 2015. - Вип. 40. - С. 299-304. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2015_40_30
19. Темченко Л.В. Обласна громадсько-політична газета "Зоря" в контексті сучасної регіональної преси Дніпропетровщини[Електронний ресурс] / Л. В. Темченко// [Держава та регіони. Сер. : Соціальні комунікації](https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089). - 2014. - № 1-2. - С. 135-140. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2014_1-2_28
20. Темченко Л.В. Комунікативні особливості публіцистики О. Гончара (до проблеми руйнування соцреалістичного канону)[Електронний ресурс] // [Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки](https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089). - 2014. - № 4. - С. 135-138. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drgn_2014_4_27
21. Темченко Л.В. Структурний аналіз та особливості функціонування регіонального інтернет-порталу "Gogod.dp.ua"[Електронний ресурс] // [Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації](https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089). - 2014. - № 3. - С. 135-138. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2014_3_31
22. Хамедова О.А. Ідеологія, гендер, дискурс: новітні підходи до вивчення історії преси//Вісник Львівського університету:Серія Журналістика.2019.Вип. 46. С. 49–56
23. Харченко, К. Час «нового самвидаву»: реанімація, рекреація та релаксація / К. Харченко // Дзеркало тижня. – 2004. – 3 – 9 квіт.
24. Цензурна політика // Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття. – К., 2001. – С. 17 – 25, 63 – 69.

9. Інформаційні ресурси:

Темченко Л. В., Бучарська І.С. Посібник до курсу «Історія української журналістики». – Режим доступу:

<http://fszmk.dnu.dp.ua/metod.html>

[LIBRARIA - Цифровий архів періодики https://www.libraria.ua](https://www.libraria.ua)

<https://zbruc.eu>

[Український тиждень, Тиждень.ua \(tyzhden.ua\)](https://tyzhden.ua)

[The Village Україна — Новини твого міста. Люди, місця, події. \(the-village.com.ua\)](https://the-village.com.ua)

[Місто України - національний вибір 2022 \(mistoua.com.ua\)](https://mistoua.com.ua)

[Mistosite | Українська урбаністична платформа](https://mistosite.com.ua)

[Хмарочос - Київський міський журнал \(hmarochos.kiev.ua\)](https://hmarochos.kiev.ua)

<https://www.prostranstvo.media/uk/chytaty-misto-yak-tekst-konspekt-lekcziyi-uillema-blekera/>